

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«УХВАЛЕНО»
Вченою радою ОДАУ
Протокол № 9
від 25.04.2023р

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ОДАУ

Михайло БРОШКОВ
Від 25.04.23 Наказ № 44-заб

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію вибору навчальних дисциплін
варіативної складової навчальних планів

(нова редакція)

1. Загальні положення.

1.1 Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів у Одеському державному аграрному університеті (далі – Університет) розроблено відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 та визначає процедуру вибору здобувачами вищої освіти вивчення вибіркового навчальних дисциплін.

1.2. Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем освіти у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Навчальні дисципліни за вибором здобувача освіти або вибірково навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться закладом вищої освіти для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

1.4. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми здобувач освіти здійснює при формуванні індивідуального навчального плану.

1.5. Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності здобувача освіти та його особистим інтересам з метою формування компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

2. Загальні підходи до формування варіативної частини/компоненти освітніх програм.

2.1. Обсяг навчальної дисципліни для вільного вибору здобувачами освіти повинен бути уніфікованим: 3 кредити, аудиторних занять - 30 годин, (кількість лекційних, практичних, семінарських та інших занять викладач визначає самостійно); форма підсумкового контролю – залік; дисципліна є односеместровою.

2.2. Вибіркова навчальна дисципліна повинна мати повне навчально-

методичне забезпечення відповідно до структури навчально-методичного комплексу.

2.3. Вибіркова навчальна дисципліна може бути відокремлена від структурно-логічної схеми навчального плану і повинна мати завершений характер для забезпечення її доступності здобувачам освіти інших (неспоріднених) спеціальностей чи галузей знань.

2.4. Певну частку вибірових навчальних дисциплін для здобувача освіти мають становити вибірові навчальні дисципліни із числа професійно-орієнтованих для визначеної спеціальності, а *інша частина залишається на вільний вибір здобувача освіти, який може обирати будь-які навчальні дисципліни з інших освітніх програм (в межах ОП Університету).*

2.5. Вивчення дисциплін за вибором для здобувачів освіти розпочинається з III семестру для освітніх ступенів бакалавр/магістр (вступ на основі ПЗСО, ОКР молодший спеціаліст). Для освітнього ступеню молодший бакалавр, освітнього ступеню магістр (вступ на основі ОС бакалавр, магістр, ОКР спеціаліст) та освітнього ступеню доктор філософії - з II семестру.

2.6. Для здобувачів освітнього ступеня молодший бакалавр (термін навчання – 1,10 р.) варіативна компонента освітньо-професійної програми становить *не менше 900 год./30 кредитів ЄКТС.*

2.7. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавр варіативна компонента освітньо-професійної програми становить:

для нормативного терміну навчання (3,10 р.) - *не менше 1800 год./60 кредитів ЄКТС;*

для скороченого терміну навчання (2,10 р.) - *не менше 1350 год./45 кредитів ЄКТС;*

для скороченого терміну навчання (1,10 р.) *не менше 900 год./30 кредитів ЄКТС.*

2.8. Для здобувачів освітнього ступеня магістр варіативна компонента освітньо-професійної програми становить:

не менше 690 год./23 кредити ЄКТС (термін навчання - 1,4 р.);

не менше 900 год./30 кредитів ЄКТС (термін навчання – 1,10 р.; 2 р.);

не менше 2700 год./90 кредитів ЄКТС (термін навчання - 5,10 р.);

не менше 2250 год./75 кредитів ЄКТС (термін навчання - 4,10 р.).

2.9. Вибіркова навчальна дисципліна запроваджується за умови, якщо кількість бажаючих буде достатньою для формування групи, чисельність якої визначається деканом/директором відповідного факультету/інституту. Кількість здобувачів освіти у групі, як правило, повинна бути 25-30 осіб (але з урахуванням малочислених груп може бути знижена до мінімальної кількості 5 осіб). У випадку, коли на вибірккову дисципліну не отримано згоди мінімально необхідної кількості здобувачів освіти (50%), процедура проведення та оформлення отримання згоди здобувачів освіти проводиться повторно.

2.10. Здобувач обирає дисципліни з переліку, який наведено у електронному каталозі, розміщеному на веб-сайті Університету, для його освітньої програми та рівня освіти. Водночас, для забезпечення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, здобувач має право обрати будь-які дисципліни, які викладаються на інших ОП та рівнях освіти в Університеті.

2.11. Здобувачі освіти мають право обрати вибірккові дисципліни як на увесь термін дії освітньої програми так і лише на наступний навчальний рік або наступний навчальний семестр.

2.12. Якщо здобувач освіти із поважної причини не зміг обрати вибірккові дисципліни вчасно, він, надавши відповідні підтверджуючі документи, звертається в деканат факультету/інституту із заявою на вивчення обраних ним вибірккових дисциплін. Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, буде розподілений на вивчення тих дисциплін, які деканат вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

2.13. Обрані таким чином дисципліни вносяться до робочих планів ОП та визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача.

3. Порядок подачі інформації про навчальні дисципліни вільного вибору

та формування бази цих дисциплін.

3.1. Окремі викладачі кафедр подають електронним способом у встановленому порядку вибіркові навчальні дисципліни, що пропонуються здобувачам освіти до вивчення.

3.2. Кафедра попередньо надає пропозиції щодо всієї множини навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів освіти, яку її викладачі викладатимуть у наступному навчальному році, до навчально-методичного відділу Університету. Інформація може бути передана через електронну пошту у вигляді файлу.

Необхідно подати такі дані:

- назва кафедри;
- назва навчальної дисципліни;
- силабус.

3.3. Кафедра може подати необмежену кількість навчальних дисциплін, чи не подати жодної. Одну і ту ж навчальну дисципліну можуть подати декілька викладачів. У такому випадку здобувачі освіти вибиратимуть не тільки навчальну дисципліну, а й викладача. Назва навчальної дисципліни може не співпадати із жодною назвою навчальної дисципліни у навчальному плані.

3.4. Разом із вибіровими дисциплінами подається інформація про викладача, що забезпечуватиме викладання навчальної дисципліни вільного вибору студента до 30 листопада.

3.5. Викладач повинен відповідати кадровим вимогам щодо забезпечення впровадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (згідно додатку 12 до Ліцензійних умов, затверджених постановою КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187).

4. Вибір навчальних дисциплін.

4.1. *Для освітнього ступеня молодший бакалавр (термін навчання - 1,10 р.):*

4.1.1. Здобувачу освіти надається право обрати навчальні дисципліни

протягом 2-4 семестрів загальним обсягом не менше ніж 30 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3,4 семестр) загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС із розрахунку 6 кредитів ЄКТС на один семестр;
- спецкурсу за спеціалізацією (2,3,4 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 18 кредитів ЄКТС.

4.2. Для освітнього ступеня бакалавр (термін навчання - 3,10 р.):

4.2.1. Здобувачу освіти надається право обирати навчальні дисципліни протягом 3-8 семестрів загальним обсягом не менше ніж 60 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3-8 семестр) загальним обсягом 18 кредитів ЄКТС із розрахунку 3 кредити ЄКТС на один семестр;
- спецкурсу за спеціалізацією (3-8 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 42 кредити ЄКТС.

4.3. Для освітнього ступеня бакалавр (термін навчання - 2,10 р.):

4.3.1. Здобувачу освіти надається право обирати навчальні дисципліни протягом 3-6 семестрів загальним обсягом не менше ніж 45 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3-6 семестр) загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС із розрахунку 3 кредити ЄКТС на один семестр;
- спецкурсу за спеціалізацією (3-6 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 33 кредити ЄКТС.

4.4. Для освітнього ступеня бакалавр (термін навчання - 1,10 р.):

4.4.1. Здобувачу освіти надається право обирати навчальні дисципліни

протягом 3,4 семестрів загальним обсягом не менше ніж 30 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3,4 семестр) загальним обсягом 6 кредитів ЄКТС із розрахунку 3 кредити ЄКТС на один семестр;
- спецкурсу за спеціалізацією (3,4 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 24 кредити ЄКТС.

4.5. Для освітнього ступеня магістр (термін навчання - 1,4 р.):

4.5.1. Здобувачу освіти надається право обирати дві навчальні дисципліни у 1 семестрі щодо їх вивчення у 2 та 3 семестрах. Обсяг дисциплін - по 3 кредити ЄКТС, усього - 6 кредитів ЄКТС.

4.5.2. Якщо 3 семестр не містить навчальних дисциплін за навчальним планом, то здобувачу освіти надається право обирати дві навчальні дисципліни у 1 семестрі щодо їх вивчення у 2 семестрі. Обсяг дисциплін - по 3 кредити ЄКТС, усього - 6 кредитів ЄКТС.

4.6. Для освітнього ступеня магістр (термін навчання - 1,10 р.; 2 р.):

4.6.1. Здобувачу освіти надається право обирати дві навчальні дисципліни у 1 семестрі щодо їх вивчення у 2 та 3 семестрах. Обсяг дисциплін - по 3 кредити ЄКТС, усього - 6 кредитів ЄКТС.

4.7. Для освітнього ступеня магістр (термін навчання - 5,10 р.):

4.7.1. Здобувачу освіти надається право обирати навчальні дисципліни протягом 3-12 семестрів загальним обсягом не менше ніж 90 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3-12 семестр) загальним обсягом 30 кредитів ЄКТС із розрахунку 3 кредити ЄКТС на один семестр;
- спецкурсу за спеціалізацією (3-12 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 60 кредитів ЄКТС.

4.8. Для освітнього ступеня магістр (термін навчання - 4,10 р.):

4.8.1. Здобувачу освіти надається право обирати навчальні дисципліни протягом 3-10 семестрів загальним обсягом не менше ніж 75 кредитів ЄКТС.

Цей обсяг складається із:

- спецкурсу за вільним вибором здобувача освіти (3-10 семестр) загальним обсягом 24 кредити ЄКТС із розрахунку 3 кредити ЄКТС на один семестр;

спецкурсу за спеціалізацією (3-10 семестр), що визначається групою забезпечення та гарантом ОП, загальним обсягом не менше ніж 51 кредит ЄКТС.

4.9. Для освітнього ступеня доктор філософії:

4.9.1. Здобувачу освіти надається право обирати дві навчальні дисципліни у 1 семестрі щодо їх вивчення у 2 та 3 семестрах. Обсяг дисциплін - по 3 кредити ЄКТС, усього - 6 кредитів ЄКТС.

4.10. Про початок вибору навчальних дисциплін здобувачів освіти сповіщають через електронну пошту, веб-сайт Університету, дошки оголошень біля деканатів, через органи студентського самоврядування, кураторів чи інші засоби комунікації до 20 грудня.

4.11. Остаточний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти повинен бути здійснений в терміни до 30 січня.

5. Опрацювання результатів запису.

5.1. Опрацюванням результатів запису щодо вивчення навчальних дисциплін за вільним вибором здобувачів освіти займається відповідальна особа навчально-методичного відділу. Вся інформація щодо здобувачів, які зареєструвалися, та навчальних дисциплін вільного вибору, що були обрані, надходить до цієї посадової особи. За допомогою відповідних фільтрів, отримана інформація сортується та формуються списки здобувачів освіти за обраними вибірковими дисциплінами, факультетами/інститутами, кафедрами тощо. Інформація щодо формування списків є доступною та відкритою.

5.2. Основним фактором формування списків здобувачів освіти/

дисципліна/викладач є належність викладача, закріпленого за дисципліною до відповідної кафедри. Цей фактор і буде визначальним у вирішенні питання, до якого факультету/інституту буде належати новостворені збірні групи, які будуть вивчати відповідну навчальну дисципліну.

5.3. Надалі списки в електронному вигляді розсилаються на кафедри, де викладаються обрані вибіркові навчальні дисципліни. Після цього, завідувачами відповідних кафедр, проводиться корегування навчального навантаження. Тижневе навантаження - повинно відповідати нормативним документам Університету.

5.4. Усі списки здобувачів освіти також розсилаються у всі деканати, адже вони можуть включати до складу групи здобувачів освіти із різних спеціальностей.

5.5. Деканати контролюють наявність вибіркової навчальної дисципліни, зазначеної у відповідному списку, в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти, проставляючи підпис відповідальної особи деканату та декана факультету/директора інституту.

5.6. Обрані вибіркові навчальні дисципліни заносяться до загальноуніверситетського розкладу, є обов'язковими до вивчення та не підлягають зміні.

УЗГОДЖЕНО:

Юрисконсульт

«24» квітня 2023

Клара МАРЧЕНКО

Проректор з науково-педагогічної

та методичної роботи

«24» квітня 2023

Інна МАЛЕЦЬКА